

Position paper ROM-Nederland t.b.v. rondetafelgesprek over een Nationale Investeringsbank (4 februari 2026)

Aan: Tweede Kamer, vaste commissie voor Economische Zaken
T.b.v. rondetafelgesprek op woensdag 4 februari 2026, 10:00-13:00u
Spreker: Janet Nieboer (Algemeen directeur ROM InWest)

Inleiding

In dit position paper geven de negen regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's), landelijk samenwerkend als ROM-Nederland, hun visie op een Nationale Investeringsbank (of: Investeringsinstelling) en geven zij op basis daarvan drie voorwaarden voor succes mee.

Nederland staat aan de vooravond van cruciale keuzes om de innovatie- en concurrentiekracht van onze bedrijven en economische clusters te versterken en daarmee het toekomstige verdienvermogen te borgen. De rapporten van Draghi en Wennink benadrukken dat voldoende investeringskracht cruciaal is voor de groei van bedrijven. In dit kader wordt gesproken over een Nationale Investeringsinstelling (NII). De ROM's steunen de oprichting van een NII die aanvullend, richtinggevend en versterkend optreedt binnen een doorlopende financieringsketen.

Ook is het hierbij essentieel om de zelfstandige ontwikkel- en investeringskracht van de ROM's te borgen. De ROM's zorgen, diepgeworteld in alle regio's én bovenregionaal samenwerkend, voor een continue pijplijn van schaalbare startups en scale-ups. Dicht bij bedrijven en kennisinstellingen, met sterke netwerken, intelligence en regionale financiële slagkracht, scouten ROM's de marktleiders van morgen, organiseren zij ondersteuning voor innovatie en snellere groei en een passend financieringsaanbod van (vroege fase) financiering (vanaf ca. €250k tot €5 miljoen), mobiliseren zij private investeringen en werken zij aan het verbeteren van de randvoorwaarden voor deze ondernemers.

Belang van een Nationale Investeringsinstelling

In vrijwel alle strategische groeimarkten – zoals deep tech, innovatieve chemie en defensie – ontwikkelt Nederland onvoldoende opschaalcapaciteit. De ROM's zien dagelijks dat veelbelovende startups vastlopen tussen de vroege fase en de opschaling, terwijl de mondiale concurrentie hier versnelt. Nederland mist ook groeikansen omdat de randvoorwaarden niet op orde zijn. Projecten op het gebied van infrastructuur, (innovatie)faciliteiten, verduurzaming en weerbaarheid komen niet of te langzaam van de grond vanwege het ontbreken van passende financieringsarrangementen.

De oprichting van Invest-NL was een belangrijke eerste stap om dit probleem aan te pakken. Een NII kan deze knelpunten nog beter oplossen door schaal, continuïteit en institutionele slagkracht te bieden — aanvullend op bestaande regionale structuren. Belangrijk hierbij is dat de NII de mogelijkheid krijgt om extern kapitaal (bijv. van pensioenfondsen) aan te trekken. In verband met de urgentie om snel in actie te komen adviseren we vanuit ROM-Nederland om de governance zo eenvoudig mogelijk te houden en waar mogelijk voort te bouwen op de bestaande infrastructuur. In dit kader steunen we de lijn om een NII op te zetten vanuit de ingezette samenvoeging van Invest-NL en Invest International.

Naadloze aansluiting op de regionale ontwikkelingsmaatschappijen

Een snelle opschaling van startups vraagt om een consistent pad van regionale tot Europese schaal. Ondernemers moeten niet telkens te maken krijgen met een variatie in voorwaarden en financieringslogica. ROM-Nederland ziet een model waarin de ROM's en een NII, in lijn met de aanbevelingen uit het rapport van Wennink, een samenhangende en doorlopende financieringsketen creëren die schaalbare bedrijven in staat stelt het verschil te maken voor Nederland. Nu al zorgen ROM's door een goede samenwerking met Invest-NL dat bedrijven uit hun portefeuilles snel kunnen doorgroeien.

Ook zouden de ROM's en een NII gezamenlijk de verantwoordelijkheid moeten nemen voor het signaleren, agenderen en waar mogelijk zelf oplossen van andere (financierings)knelpunten die een snelle opschaling in de weg staan. Dit moet gebeuren vanuit een gedeelde en onderling afgestemde visie die voortkomt uit het nationale innovatie- en industriebeleid en die aansluit bij het regionaal economisch beleid van de decentrale overheden.

Drie voorwaarden voor succes

De ROM's zien drie belangrijke voorwaarden voor een effectieve NII en succesvolle samenwerking met de ROM's voor het opschalen van marktleiders van morgen:

1. Er moet **voldoende risicokapitaal** beschikbaar zijn voor de hele route van idee naar markt en de benodigde investeringen in randvoorwaarden voor groei. Zet daarom in op een balanstotaal voor de NII dat in lijn ligt met vergelijkbare instellingen in Europa. Ook vragen we expliciet om aandacht te blijven houden voor de vroege fase: om de komende vijf jaar samen met private investeerders de pijplijn van startups met opschalingspotentie te blijven vullen hebben de gezamenlijke ROM's – uitgaande van de marktvraag van de afgelopen jaren – €2,2 miljard extra publiek risicokapitaal nodig. Onderzoeksrapporten bevestigen het kapitaalgebrek in de vroege fase financiering.
2. Alleen additioneel risicokapitaal is niet voldoende om de innovatie- en concurrentiekracht van startups en scale-ups op peil te brengen. Zet in op een **mix van instrumenten**, zoals blended finance om onrendabele toppen af te dekken. Ook zullen er (naast een NII) middelen en instrumenten nodig blijven voor versterking van de (publieke) innovatie-infrastructuur, de private kapitaalmarkt en regionale innovatie-ecosystemen.
3. Breng focus aan en zorg voor een **heldere positionering** van de NII gericht op grootschalig investeren in verdere opschaling en grote projecten, ook ten opzichte van de ROM's. Zorg ook dat er formele afspraken hierover gemaakt worden. De ROM's staan klaar om de uitvoering van nationale instrumenten gericht op de vroege fase startups (zoals VFF) voor heel Nederland te continueren, en daarbij blijvend te investeren in een hoog kwaliteitsniveau en een naadloze aansluiting op vervolgfianciering door een NII.

Contact

Wendy de Jong (Algemeen directeur ROM Oost NL / voorzitter ROM-Nederland)

[Marcel Kleijn](#) (Algemeen secretaris ROM-Nederland)

29 januari 2026

